

Varhaiskasvatuksen pedagoginen johtaminen Helsingissä

Johtajuusfoorumi

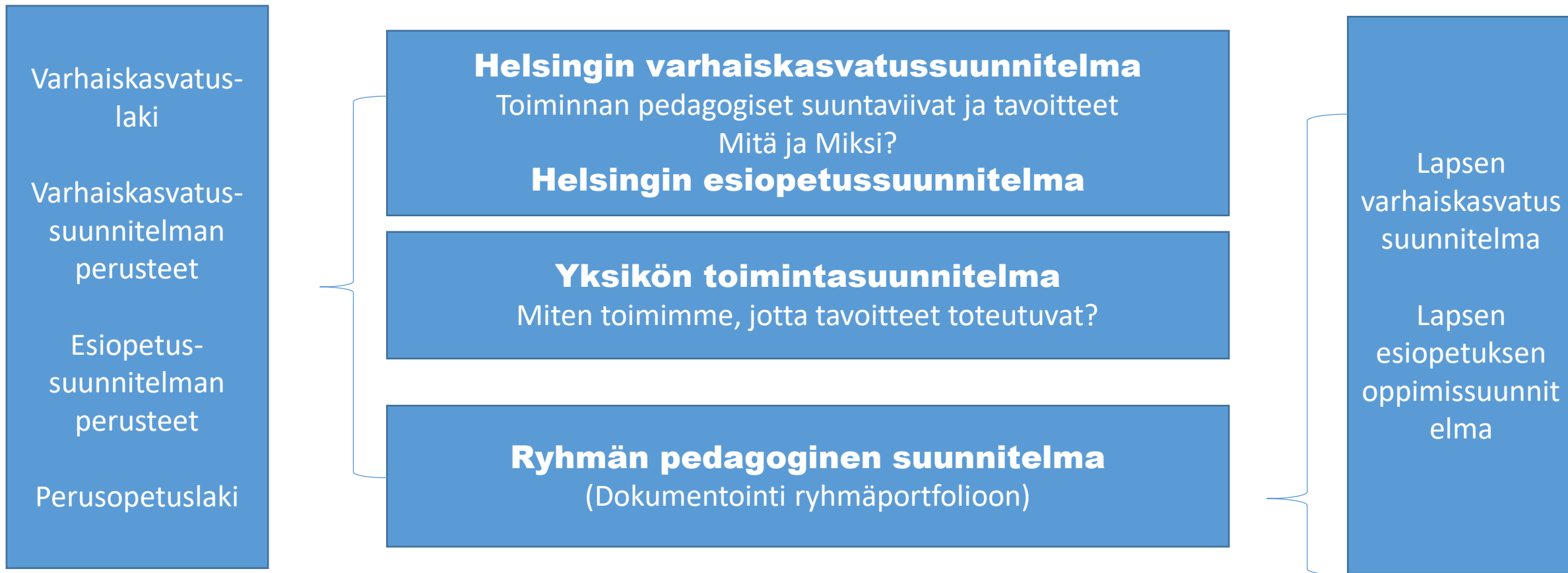
Päivi Kulmala 24.9.2020

Helsinki

Varhaispedagogiikan johtamisen rakenne Helsingin kaupungissa

- ❖ Helsingin kaupungin strategiasta tulevat yhteiset Kasvatuksen ja koulutuksen vuosittaiset varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kaikille yhteiset ja samat tavoitteet ja valmiiksi asetetut kriteerit ja arviointiasteikko
- ❖ Yksikön omat toiminnan kehittämisen tavoitteet, kriteerit ja mittarit kirjataan arviointitaulukkoon, jotka otsikoidaan tavoitteiden mukaiseksi
- Varhaiskasvatusyksiköt laativat vuosittain Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmaan ja Helsingin esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuvan toimintasuunnitelman. Toimintasuunnitelmassa kuvataan toiminnan järjestämisen pedagogiset periaatteet.
- Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmasta, esiopetussuunnitelmasta ja strategiasta nousevat tavoitteet ohjaavat toimintaa ja suunnitelmaan kirjataan toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Arviointi on systemaattista ja jatkuvaa ja se perustuu niille tavoitteille, joita Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmassa toiminnalle asetetaan.

Helsingin varhaiskasvatusta ja esiopetusta määrittävät ja ohjaavat asiakirjat



RUOHONJUURITASOLLA

- Vasu ja leops keskustelut luovat perustan tavoitteille ja toiminnalle, joista tiimit koostavat ryhmän pedagogisen suunnitelman > dokumentointi ryhmän portfolioon
- Prosessissa apuna on johtajan pedagoginen vuosikello sekä varhaiskasvatuksen erityisopettajien ja S2 opettajien varhaiskasvatuksen laatima vuosisuunnitelma toimivat hyvänä aikatauluttajana
- Yksikön johtaja luo rakenteet henkilöstön tiimisuunnittelulle, pedagogisille palaverille, koko työyhteisön kokoontumisiin sekä kehittämispäiviin.
- Lasten hoidontarpeesta lähtevä työvuorosuunnittelu, jossa huomioidaan opettajien SAK aika.

S2 opettajan sekä Kveon pedagoginen vuosisuunnitelma: esimerkki elokuu

elokuu	Vasutyöskentely	Tukemisen prosessi	Esiopetus
-	<ul style="list-style-type: none">- lapsihavainnointia vasu työskentelyn perustaksi- Jatkavien lasten osalta vasujen kirjaamisen tälle kaudelle voi jo aloittaa.- S2 opettajan aloituskäynti(ennakkotehtävä)	<ul style="list-style-type: none">- lapsen tukemisen suunnittelu- keskustelut yksikössä: elo-syyskuu(vo:t, veo, pkjohtaja ja kveo) kartoitetaan huoli-lapsia ja keskustellaan vk-tukitoimien aloittamisesta- Avustajasopimusten teko ja veo-starttikeskustelut(pkjohtaja, avustaja/veo, kveo ja ryhmän vo)	<ul style="list-style-type: none">- S2 opettajan aloituskäynti

RYHMÄN PEDAGOGINEN SUUNNITELMA SISÄLTÄÄ

- **Ryhmän vahvuudet, kiinnostuksen kohteet, tarpeet sekä tavoitteet**

Kirjataan tiivistettynä, mitkä lasten vahvuuksiin, kiinnostuksen kohteisiin ja tarpeisiin liittyvät keskeiset asiat nousevat ryhmässä esille ja määritellään tavoitteet. Sivulle ei kirjata lapsikohtaisia merkintöjä.

- **Ryhmän pedagogisen suunnittelun, arvioinnin ja kehittämisen taulukot**

Kirjataan tavoitteille toimenpiteet, joissa huomioidaan laaja-alaisen osaamisen ja oppimisen alueiden tavoitteet. Taulukkoon kirjataan suunnitelma dokumentoinnista portfolioon ja arviointi.

- **Yksikön toimintasuunnitelman arviointitaulukot yksikön omien tavoitteiden osalta**

Arvioidaan säännöllisesti yksikön omien tavoitteiden toteutumista ryhmätasolla osana koko varhaiskasvatusyksikön arvioinnin kokonaisuutta.

Pedagoginen tavoite ryhmän toiminnalle

TOIMENPIDE (KRITEERI) Millä toimenpiteillä saavutamme tavoitteen? Kirjataan 3-5 toimenpidettä.	LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN Mitä laaja-alaisen osaamisen osaa tai osia vahvistamme toiminnassa?	OPPIMISEN ALUE Mitä oppimisen aluetta tai alueita vahvistamme toiminnassa?	MITEN DOKUMENTOIMME TOIMINNAN RYHMÄPORTFOLIOON? Mitä ja miten dokumentoimme? Kuka on vastuussa dokumentoinnista?	MITEN TOIMINTA TOTEUTUI JA MITEN KEHITÄMME TOIMINTAA? Toteutuiko toiminta hyvin, melko hyvin vai huonosti? Miten toiminta tuki lasten kasvua ja oppimista? Mitä voimme parantaa jatkossa?

Pedagoginen dokumentointi

HELSINKI VASUSTA

- Ryhmän pedagoginen suunnitelma ja ryhmäportfolio ovat osa pedagogista dokumentointia
- Pedagoginen dokumentointi on keskeinen työmenetelmä varhaiskasvatuksen tavoitteellisessa lapsilähtöisessä suunnittelussa, toteuttamisessa, arvioinnissa ja kehittämisessä.
- Suunnitelmallisen pedagogisen dokumentoinnin tavoitteena on, että henkilöstö oppii tuntemaan yksittäistä lasta, ymmärtämään lasten välisiä suhteita sekä ryhmän henkilöstön ja lasten välisen vuorovaikutuksen luonnetta.
- Pedagogista dokumentointia tehdään monella tavalla ja monenlaisilla menetelmillä. Näitä ovat muun muassa kirjatut ja muuten tallennetut havainnot ja keskustelut, haastattelut, toiminnan ja leikkien kuvaaminen ja sanoittaminen, portfoliot ja kasvunkansiot, kuvat, äänitallenteet, videot, itse tehdyt lehdet, mediaesitykset ja projektiesittelyt.

Helsinki
Helsingfors



Pedagogiset työvälineet



Yksikön toimintasuunnitelma
Ryhmän pedagoginen suunnitelma
Ryhmäportfolio

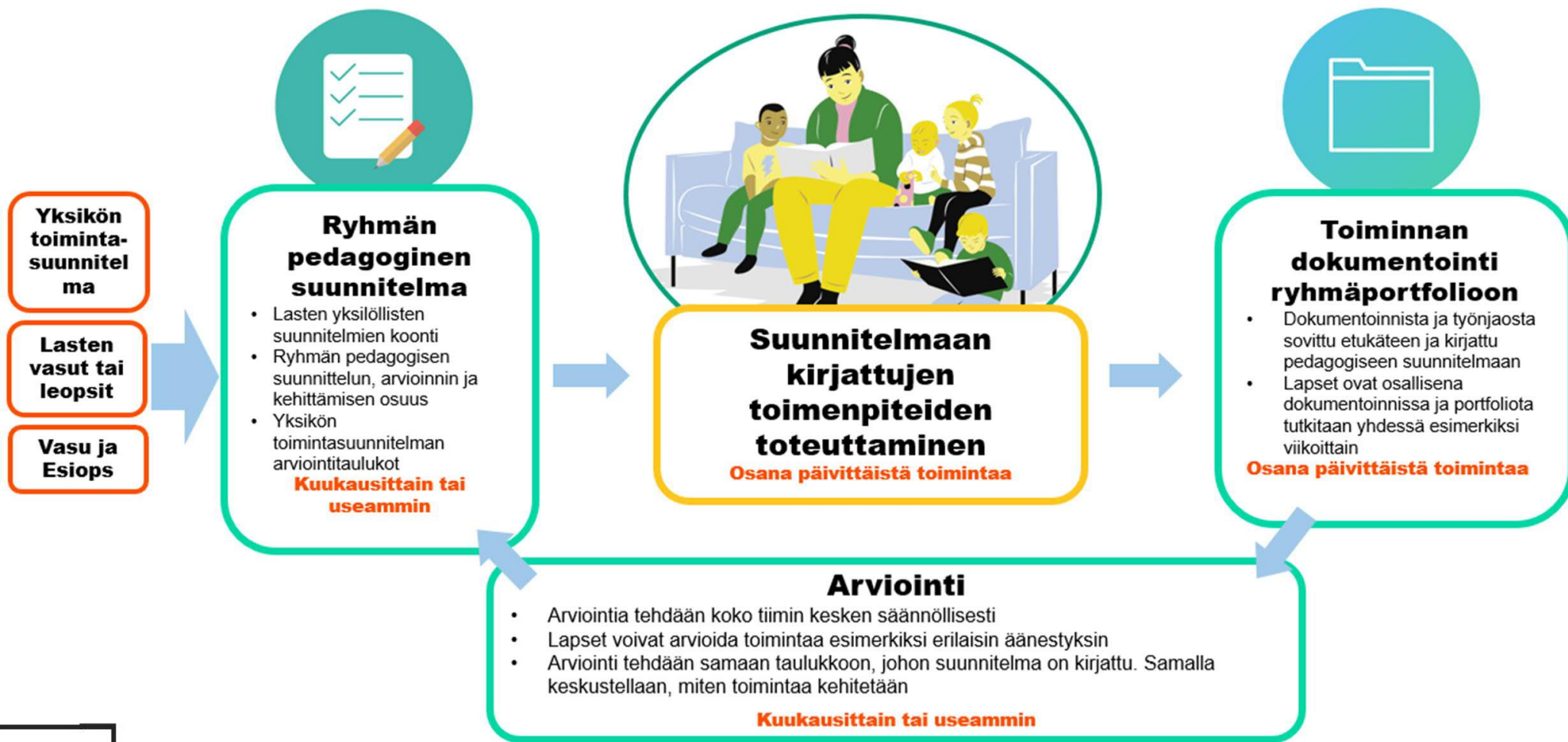
Näiden pedagogisten työvälineiden avulla:

- Helsinki vasun tai esiopsin sisällöt tulevat osaksi tavoitteiden ja toimenpiteiden laadintaa
- Lasten vasut tai leopsit ovat ryhmän toiminnan suunnittelun pohjana
- Pedagogiikka tulee näkyvämmäksi niin tiimille, esihenkilölle kuin vanhemmillekin
- Arviointi ja kehittäminen mahdollistuu entistä paremmin, kun toteutunutta toimintaa voidaan tarkastella dokumentoinnin kautta
- Lapset pääsevät mukaan toiminnan suunnitteluun, dokumentointiin ja arviointiin

Helsinki
Helsingfors



Suunnittelun, toiminnan dokumentoinnin ja arvioinnin kokonaisuus



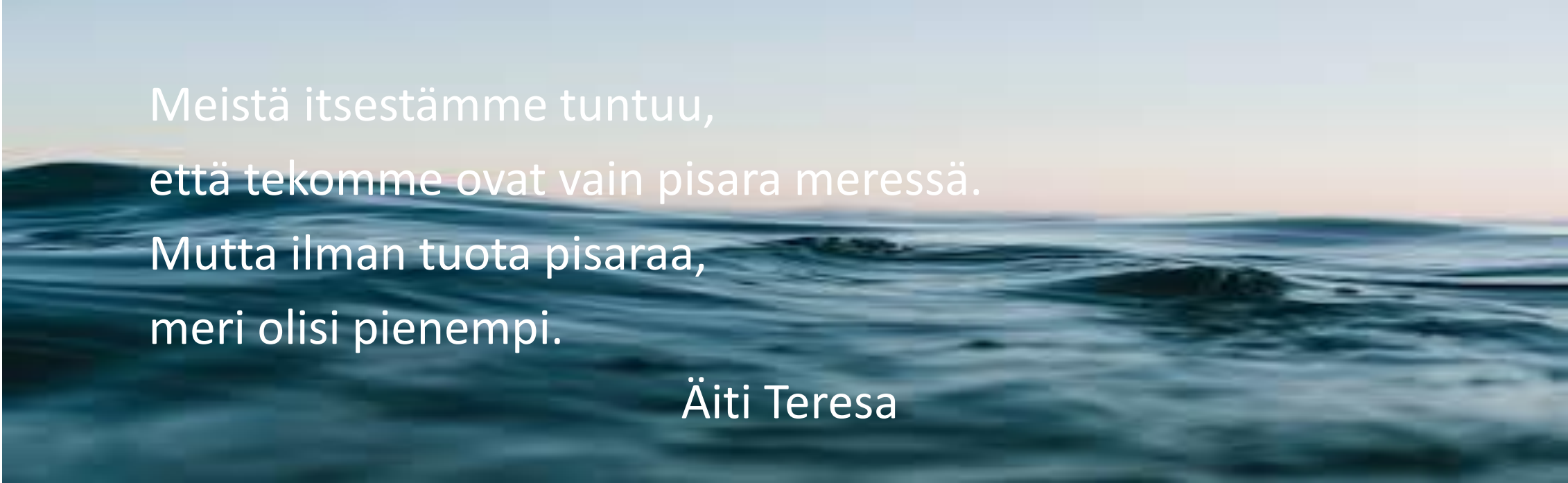
Tärkeää vasujen johtamisessa

- **Perustehtävän** ymmärtäminen ja vision selkiyttäminen: Ketä varten me teemme tätä työtä ja mitä kohti olemme menossa? Laadukas varhaiskasvatus: Keskustelu yhdessä mitä se tarkoittaa käytännön tekoina?
- **Tavoitteiden asettamisen ja niiden konkretisointi/ kirjaaminen ja auki sanoittaminen** niin, että huoltajat ymmärtävät minkälaista kasvatusta ja opetusta sekä hoivaa me lupaamme tarjota lapselle päivän aikana.
- **Henkilöstön hyvä perehdyttäminen** on kaiken perusta sille, että jokainen tietää mitä minulta odotetaan, mitkä ovat minun tehtävät ja vastuut. Mentorointi malli mm. uusille opettajille.
- **Arvojohtaminen** – varhaiskasvatuksen arvot pitää näkyä ja kuulua johtajan puheissa sekä työntekijöiden käytänteissä ja vuorovaikutuksessa.
- **Lapsuuden kunnioittaminen** – ilo ja rakkaus nähdä ja hyväksyä lapset oman itsensä. Minä hymyilen ja odotan, että myös kaikki työntekijäni ottavat lapset aamulla hymyillen vastaan. Positiivinen pedagogia on toimintamme punainen lanka, niin kasvattajien kuin lastenkin kohdalla: vahvuuksien kautta kasvuun!
- **Välitän henkilöstöstä:** Kun henkilökunta voi hyvin, tiedän että lapsetkin voivat hyvin. Kuuntelen, kannustan ja kiitän.
- **Johtajan läsnäolo arjessa** mahdollisuuksien mukaan – käyn päivittäin tervehtimässä lapsia, leikin ja kyselen kuulumisia: Se on niin Voimauttava kokemus, kun saan ojennetun käden, hymyn ja kutsun tulla leikkiin. Tätä varten teen tätä työtä, joka on NIIN merkityksellistä.
- **Yksikön johtotiimin** (varajohtaja ja 2. vara) tuki on myös merkityksellinen ja voimauttava – yhteiset pysähtymiset arjen keskellä.

Minun johtajuuteni tukipilarit

- Johtaja tarvitsee peiliä omalle työlleen: Lasten tunneilmasto kertoo minulle miten meillä menee? Onko se turvallista? Tuleeko lapsi nähtyä ja kohdattua? Miten henkilöstö voi, kuuluuko naurua vai onko pipo kireällä?
- Konkreettisin peili on oma työyhteisö ja päiväkodin lapset sekä huoltajat.
- Kollega, kenen kanssa voi jakaa omia ajatuksia ja saada vahvistusta siihen mitä tekee. Samoin itsereflektio, kun muistaa olla itselle myös armollinen.
- Oman esimieheni tuki on korvaamaton: Hän katsoo toimintaa laajemmasta näkökulmasta.
 - Helsingin kaupungin ohjeet ja kehykset varhaiskasvatuksen pedagogiselle johtajuudelle ovat selkeät, hyvät ja käyttökelpoiset. Niihin voi tukeutua.
 - Minä tuotan sisällön henkilöstöni kanssa niihin kehyksiin.
 - Kaiken kruunaa se, että esimieheni ehtii perehtyä yksikköni toimintasuunnitelmaan ja antaa vielä hyvää sekä rakentavaa palautetta 😊

Merkityksellisen työn äärellä



Meistä itsestämme tuntuu,
että tekomme ovat vain pisara meressä.
Mutta ilman tuota pisaraa,
meri olisi pienempi.

Äiti Teresa

Voimauttavaa ja lempeää syksyä teille kaikille, ketkä teette merkityksellistä työtä lasten hyväksi.